

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

„Slovenski Narod“ velja lemo v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Bilanca zunanjepolitične debate

Opozicija je zadovoljna s potekom včerajšnje skupščinske seje. — Zakaj je dr. Marinković sprejel predlog opozicije. — Značilni pojavi v parlamentarnem življenju.

— Beograd, 24. novembra. Zunanjepolitična debata v Narodni skupščini je izzvala v vseh političnih krogih živahne komentarje. Mnogo se ugiha, zakaj se je dr. Marinković zadovoljil s Pribečevićevimi resolucijami, ki ne vsebujejo direktne zaupnice njegovi zunanji politiki, ampak pozdravlja le prijateljsko pogodbo s Francijo. Marinković bi bil pač lahko dobil od vladne večine bolj povdarjeno zaupnico in radikalni so mu to tudi ponujali, on pa je vztrajal na tem, da zaostane resolucija opozicije. Šlo mu je v prvi vrsti za to, da bo resolucija sprejeta soglasno, deloma pa najbrž tudi ni hotel izjaviti, da bi opozicija demonstrirala proti njemu.

Nastop opozicije je vzbudil v vseh krogih veliko pozornost in ovrgel trditve vladne, da opozicija omalovažuje državne in narodne interese. Stvarna in trezna kritika opozicijskih voditeljev je napravila v politični javnosti najboljši vtis in v znatni meri ojačala prestiž kmečko — demokratske koalicije.

Včerajšnji dogodki pa so bili zelo značilni tudi za notranjepolitični položaj. Pokazalo se je znova, da demokratsko — radikalna koalicija le še živitarno pod silo razmer in da v vseh krogih vedno bolj na računa nezadovoljstvo. To se je dokumenti-

ralo tudi na včerajšnji seji ustolmanskega kluba, ki je kljub temu, da pripada vladni večini, zavzel oster front proti predlogu vlade glede ukinitve stalnih sodnikov in sklenil, da glasuje v odboru z opozicijo. V političnih krogih je izzval ta sklep muslimanskega kluba veliko senzacijo in splošno se povdarja, da se muslimani vedno bolj približujejo stališču g. Davidoviča, dočim so doslej veljali za njegove nasprotnike.

Veliko pozornost je vzbudilo tudi delstvo, da je bil za predsednika skupščinskega odbora, ki razpravlja o radičevskem predlogu glede določitve kompetence oblastnih samouprav, izvoljen Stepan Radič. To je prvi in edini skupščinski odbor, kateremu predseduje opozicijski poslanec.

Hud udarec za g. Vukičevića je tudi rezultat preiskave parlamentarne ankete komisije, ki je raziskovala volilne spopade v sarajevskem in ohiškem okrožju. Član komisije so se včeraj vrnili v Beograd. V svojem poročilu ugotavljajo, da je bil v bihaškem okrožju ukraden zemljiščni komandant, ki ga bodo morali sedaj radikalno odstopiti. Vukičević bo zaradi tega izgubil zopet en glas, kar bo njegov položaj v radikalnem klubu še bolj poslabšalo.

Trgovinske pogodbe pred Narodno skupščino

Danes razpravlja Narodna skupščina o trgovinskih pogodbah z Anglijo, Belgijo in Nemčijo. — Pogodba z Anglijo je bila soglasno odobrena.

— Beograd, 24. nov. Včerajšnja popoldanska seja je pričela ob 16. Prvi je govoril g. Stepan Radič, ki je v svojem dvajseturnem govoru podvrnil v notranjo politiko vlade ostre kritiki. Zlasti je kritiziral pomanjkljivost stikov z velikim rumunskim narodom in se zavzemal za čim tesnejše zveze z Nemčijo, češ da mora biti v dogledni dobi do germansko — slovenske solidarnosti, ki bo prinesla Evropi novo dobo.

Za Radičem sta govorila še federalist dr. Trumbić in socialist Petean, ki sta napadla vlado, da prikriva pred Narodno skupščino pravi položaj v zunanji politiki. Debata je bila nato zaključena. Končno je govoril še zunanji minister dr. Marinković, ki je odgovarjal na očitke opozicije, nakar je Svetozar Pribečević predlagal prehod na dnevni red, s katerim Narodna skupščina z odobravanjem jemlje na znanje izjave zunanjega ministra o prijateljskem paktu s Francijo. Predlog g. Pribečevića je bil soglasno sprejet in seja nato zaključena.

— Beograd, 24. novembra. Današnja seja Narodne skupščine, ki ob 12.30 še traja, razpravlja o ratifikaciji trgovinskih pogodb z Anglijo, Belgijo in Nemčijo.

Seja je pričela šele ob 10.15. Uvodoma je sporočil predsednik, da e posl. dr. Predavec stavil predlog o izpolnitvi zakona o poljedelskih kreditih. Po konstituiranju

nekaterih skupščinskih odborov in po rešitvi raznih formalnosti je skupščina prešla na dnevni red. Počevalec odbora za ratifikacijo trgovinskih pogodb Mičovan Ivanović je podal uvodni obširen poročilo o predloženih trgovinskih pogodbah in naglašal njih pomen in vpliv na vladajočo gospodarsko krizo. V vseh treh predloženih trgovinskih pogodbah je izraženo načelo največje ugodnosti, popolne enakosti in trgovinske svobode.

Nato je sledila podrobna razprava o trgovinski pogodbi z Anglijo. Uvodoma je podal minister za trgovino dr. Spaho kraši ekspozicijo o naši trgovinski politiki, naglašajoč, da stremi vlada za tem, da vzpostavi z vsemi državami normalne trgovinske odnose. Ne da bi pri tem z. umarjala interese naše industrije, obrti in poljedelstva. Za njim je govoril dr. Krajač, ki je podvrnil pogodbo stvarni kritiki naglašajoč, da pogodba ne daje dovolj meri interesov narodnega gospodarstva ter da favorizira angleško trgovino in industrijo, zlasti pa plovitbo na škodo naših interesov. Po govoru zemljiščnega voje Lazarčica, ki je zlasti gratal delstvo, da v pogodbi ni so dovolj meri upoštevani interesi našega poljedelstva, je bila pogodba z Anglijo soglasno odobrena.

Nato je prišla v dnevni red trgovinska pogodba z Nemčijo. Seja ob 12.30 še traja

Kompetenca oblastnih samouprav

— Bograd, 24. novembra p. Danes popoldne je zasedal odbor, ki obravnava predlog Stjepana Radiča o razširjenju kompetence oblastnih samouprav. Zanimivo je, da je to edini skupščinski odbor, ki ima predsednika iz vrst opozicije. Za predsednika je bil izvoljen namreč Stepan Radič za tajnika pa dr. Predavec, ker so bili opozicijski člani v večini. Minister Velja Popović, ki je zastopal predsednika vlade in notranjega ministra g. Veljo Vukičevića, je v imenu vlade izjavil, da ne sprejema zakonskega predloga, ker pripravlja vlada sama predlog, ki bo uredil to vprašanje. Omenil je, da je pripravljen občinski zakon in da bo te dni izšla uredba, s katero se na oblasti prenaša del državnih poslov ter se zanje jamči kritje v znesku 178 milijonov Din. V debati se je v imenu vladne večine izjavil proti predlogu Stjepana Radiča poslanec Milašinović, za predlog pa poslanca Pavle Radič in dr. Zerjav, ki je zlasti kritiziral zloglasno uredbo kleroradikalne vlade, s katero je suspendirana finančna samostojnost oblasti. Seja je bila odgojena na petek zato, da bo med tem zastopnik vlade dobil točna navodila glede namenov, ki jih ima vlada, nakar se bo o predlogu Stjepana Radiča odločilo, ali naj se modifikira, ali pa sprejme v celoti.

Nasprotja med Francijo in Italijo

— Rim, 24. novembra. Francoski list piše, da bi bilo potrebno razširjenje francosko-italijanskih odnosov, ki so se zadnje čase silno poosttrili. List nadaljuje, da bo imel novi francoski poslanik De Bessard v Rimu težko nalogo, da spravi v sklad francosko-italijanske interese. Potreben bi bil sestanek med Mussolinijem in francoskim zunanjim ministrom Briandom. Toda fašistični režim v Italiji globoko žali čustva francoskega zunanjega ministra, ki je odločen pobornik demokracije.

DR. NINČIČ O NEMČIJAH

— Berlin, 24. novembra. Bivši zunanji minister dr. Ninčič kategorično zanika vest francoskega lista Echo de Paris, da je on izjavil ob neki priliki, da tvori Nemčija nevarnost za Balkan. Ninčič je dodal, da so jugoslovensko-nemški odnosi zelo prišrčni.

FRANCOSKA VLADA PROTI AMNESTIJI POLITIČNIH ZLOČINCEV

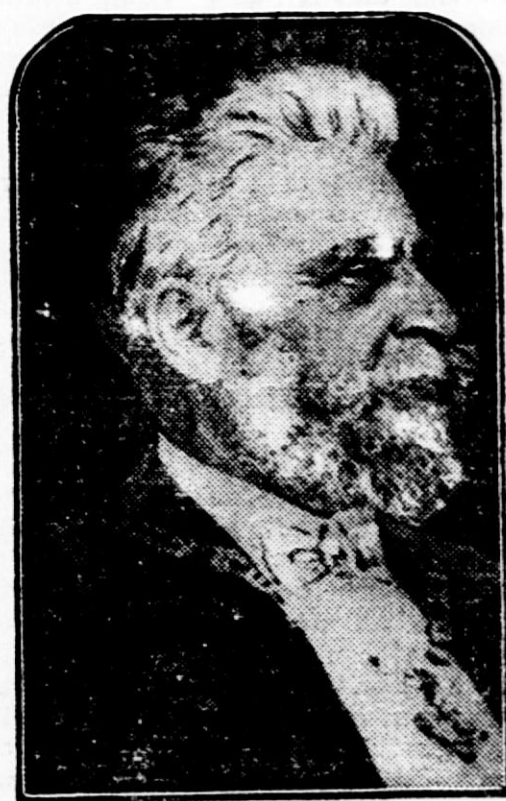
— Pariz, 24. novembra. Proračunska komisija francoske zbornice je sklenila predložiti zakonski načrt glede amnestije političnih zločincev. Justični minister Barthou je nato izjavil, da se bo vlada protivila proti temu načrtu in da bo stavila vprašanje zaupnice.

Rumunski ministrski predsednik umrl

Danes zjutraj je umrl rumunski ministrski predsednik Bratianu. — Oficijelna poročila pravijo, da je podlegel posledicam operacije, po drugi verziji je bil pa zastrupljen.

Beograd, 24. novembra. Danes popoldne je prispela semkaj vest, da je ob 4.15 zjutraj umrl v Bukarešti rumunski ministrski predsednik Jonești Bratianu. Bratianu je že del časa bolehal na grlu. Zadnje dni pa se je bolezen tako poslabšala, da se je moral podvreči operaciji. Operacija je bila izvedena v torek popoldne. Bolezen pa se je kljub temu poslabšala in ji je danes zjutraj podlegel.

Beograd, 24. novembra. Daširavno poročajo oficijelne vesti, da je Bratianu umrl na operaciji, ki se ji je podvrnil pred dvema dnevoma, se uporno širijo verzije, da je bil zastrupljen. V splošnem pa se naglašja, da bo povzročila smrt ministrskega predsednika Bratianu, ki je bil absoluten gospodar v Rumuniji, velike notranje perturbacije. — Karlisti upajo, da se jim bo sedaj, ko je odstranjen njihov najhujši nasprotnik, posrečilo, izposlovati povratek princa Karla in rešiti tudi rumunsko dinastično vprašanje. Vsekakor pa bo po mnenju tukajšnjih političnih in diplomatskih krogov smrt Bratianu povzročila dalekosežne spremembe v rumunski notranji politiki.

nija je pridobila Sedmograško, del Banata, Bukovino in Besarabijo. Ko se Bratianu ni posrečilo na pariški mirovni konferenci pridobiti za Rumunijo cel Banat in ko tudi ni hotel podpisati mirovne pogodbe ter se umakniti iz Budimpešte, je podal 12. septembra 1919. demisijsko. Sledile so vlade Vajtoianu, Vajda-Vojvod, Averescu in Take Joneșcu. Medtem je Bratianu svojo liberalno stranko nanovo organiziral. Kabinete Take Joneșcu je padel že 17. januarja leta 1922., na kar si je po volitvah Bratianu s svojo stranko priporil večino in sestavil novo vlado, s katero je pozneje vladal. — Opozicija je sicer oporekala veljavnost volitev in je sabotala parlament, toda Bratianu se ni pustil ovirati ter se je lotil obsežne reforme temeljnih državnih zakonov, agrarnih razmer, finančne, davčne in pravne uprave, ki pa ni našla odobrenja v govih pokrajnih. V marcu 1926 je Bratianuova vlada odstopila ter se umaknila Averescu, ki pa se ni mogel vzdržati na krmilu. Začetkom junija 1927. je sklenil princ Stirbey sporazumno s kraljem s prehodno vlado doseči izvedbo svobodnih volitev in tako omesti Bratianuovo moč, vendar pa je njegov poizkus že po par tednih propadel. Kralj je na svoji smrti postelji 23. junija 1927. ponovno poveril Bratianu sestavo vlade in po smrti kralja Ferdinanda, ki je sledila par tednov nato, je nova vlada prestala izpremembo na preostoi v polni sigurnosti. Vendar pa je zrasla pod vodstvom narodnoskrmetske stranke Jorgo močna opozicija proti novi vladi, kar je imelo za posledico tudi zadnje znane dogodke v Rumuniji.

Muslimani se približujejo Davidoviču

Nenaden preokret v politiki JMO. — Stranka je enotna. — Muslimani so skupno z opozicijo proti odpravi stalnosti sodnikov.

— Beograd, 24. novembra. Danes se je v javnosti pojavila interesantna senzacija iz vrst JMO. V muslimanskih krogih se čpa veliko nezadovoljstvo s postopanjem demokratskih ministrov, o katerih pravijo muslimani, da se ne ozirajo na njihove želje, ki so življenjskega pomena za njihove volilce v Bosni in Hercegovini. Muslimani naglašajo, da je z njimi solidaren tudi minister dr. Spaho in da zahtevajo zato sklicanje seje demokratske zajednice, na kateri hočejo izraziti nezaupevanje demokratskim ministrom. Zanimivo je, da se je JMO na ta način približala „lubi Davidoviču“, če tudi se je govorilo, da so mnogi muslimani bližje Velji Vukičeviću in demokratskim ministrom. Povodom vesti v sarajevski „Večernji Poslici“, ki govori o razdvojenosti v JMO, je bil objavljen komunik, ki naglašja, da ni nobene razdvojenosti v muslimanskih vrstah. Vsi sklepi političnega značaja so bili dosledno soglasno sprejeti tako v klubu JMO, kakor v klubu Demokratske zajednice. Vsi sklepi DZ so bili doslej sprejeti soglasno in noben muslimanski poslanec ni na stališču Ljube Davidoviča. Muslimani nimajo nobenega posebnega pakta z Veljo Vukičevićem. JMO sedeluje v sedanjih vladnih kralici kot sestavni del demokratske zajednice, za kar ima odobrenje tudi od svojih volilcev.

— Beograd, 24. nov. p. Muslimanski klub je imel danes sejo, na kateri je ostro kritiziral sedanji režim in na kateri se je vršila tudi debata o vladnem predlogu glede suspendiranja stalnosti sodnikov povodom uveljavljanja novega zakona o organizaciji sodišč. Klub je končno sklenil zavzeti v zakonodajnem odboru odklonilno stališče napram

ZAKON O GOZDOVIH

— Beograd, 24. novembra. Danes se je vršila seja skupščinskega odbora za proučevanje zakonskega predloga, ki ga je vložil samostojni demokrat Košanović in ki zahteva naj se člen 133. srbijanskega zakona o gozdovih, ki se nanaša na gozdne škode, razširi na vso državo. Minister za šume je izjavil, da sprejema ta predlog, nakar ga je soglasno odobril tudi odbor. Ta člen srbiskega zakona o gozdovih se bo razširil na vso državo razen na Slovenijo, kjer slučaj, o katerih govori, ne pridejo v poštev.

ALBANSKI KRALJ

— Tirana, 24. novembra. United Press poroča iz Aten, da se bo Ahmed Zogu proglasil v kratkem za albanskega kralja. Ahmed Zogu pripravlja ob priliki oblatenja albanske neodvisnosti tozadeven proglas.

Iz ljubljanske kronike

Poskušen samomor služkinje. — Tatova smola.

V samomorilnem namenu se je snoči okoli 18.40 vrgla pod gorenjski tovarni vlak, ki je vozil proti šišenskem kolodvoru, na križišču, kjer se cepita gorenjska in kamniška proga, odnorno v bližini novo zgrajene hiše železniškega uradnika Franza, služkinja Ljudmila Kurent, rojena 15. septembra 1901. v Ljubljani in pristojna v Zalecu.

Obrtnik Andrej Hlade, stanujoč v Zg. Šiški, je prišel okoli 19.30 na šišensko policijsko straznico ter prosil, da naj pokliče reševalno postajo, da odpelje v bolnico njegovo služkinjo, češ, da je skočila pod vlak in da je močno poskodovala. Ljudmila je res skočila pod vlak, toda vlak jo je samo podrl na tla in vrgel v stran. Pri tem je Ljudmila dobila težke poškodbe na glavi in na desni nogi, kakor tudi na hrbtu. Po padcu se je služkinja že dvignila ter vsa okrvavljena odšla na stanovanje svojega gospodarja. Kakor je gospodar izjavil, je Ljudmila poskušala samomor zato, ker je bila odpuščena iz službe. Poskodovala sama je kratko izjavila policijskemu strazniku:

— Vrgla sem se pod vlak, ker sem bila odpuščena iz službe in obdolžena tatvine 10 Din.

Sloveči Ljubljancem Otmar K., ki sicer ne ljubi svojega čevljarškega poklica, marveč se raje potepa po ljubljanskih ulicah, je star znanec sodnih zakonov. Dolgoprstne je bil radi tatvine že 17-krat kaznovan. Včeraj popoldne je stikal okoli Ljubljanskega dvora in nove palače Pokojniškega zavoda na Miklošičevi cesti. Zagledal je pri palači na ograji viseči delavski suknič. Otmarju je takoj šnila tatinska misel v glavo. Urno je segel po sukniču ter ga začel oblačiti pod svojo raztrgano sukno. To je zazapil mimovozeči Turkov hlapec. Opozoril je zidarske situacijo in jo je urnih krah odkuril proti Slovskovi ulici, a delavci za njim, vzvikajoč:

— Primitje ga! Držite ga!
V Slovskovi ulici so ga končno dohiteli in prišli. Slekli so mu suknič, tatu pa izročili strazniku, ki ga je odvedel takoj pred dežurnega uradnika na policijo. Tu so ga vprašali: — Zakaj ste ukradli suknič? — Jaz da bi kradel? Kaj vam pride na misel, gospod komisar! Nisem ga ukradel, dal mi ga je star prijatelj, je ogorčeno pripomnil Otmar. Končno pa je moral pod težo dokazov priznati tatvino ter je pripomnil, odhajajoč v zapor:

— Hvala vam lepa, gospod komisar! Bom vsaj nekaj tednov na toplem in bom arestan-tom čevlje „likal“.

Damske plašče

najmodernejše s kožuho in od Din 350.— do 900.—, otroške plaščke od 2 let starosti naprej v vseh velikostih od Din 13.— dalje. F. in I. GORIČAR, Sv. Petra cesta 29. Oglejte si razstavo v izložbi!

MONARHISTIČNA PROPAGANDA V GRČIJI

— Atene, 24. nov. Monarhistična propaganda se je zadnje čase na Grškem močno ojačila. Radi tega je ukrenila grška vlada energične varnostne ukrepe. Kakor poročajo atenski listi, je bivši grški kralj Jurij izjavil v razgovoru z novinarji, da je vsak čas pripravljen vrniti se v Grčijo, čim ga pokliče grško ljudstvo s slovesnim prielicitom.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Berlin 13.555 — 13.585 (13.57), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 7.997 — 8.0275 (8.0125), London 276.6 — 277.4 (277), Newyork 56.64 — 56.84 (56.74), Praga 168.05 — 169.85 (168.45), Trst 307.75 — 309.75 (308.75).

Elektri: Celjska 164 d., Ljubljanska kreditna 130 d., Praštediona 890 d., Kreditni zavod 160 d., Ruše 280—295, Strojni 80 bl., Vevče 133 d., Stavbna 56 d., Seša 104.

Lesni trg: Tendence nespremenjene. Zaključeno 1 vagon hrastovih frizov I. vrsta, večina prima, povezanih v zvezke od 4 — 10 cm in od 20 — 25 cm, fr. vag. meja p. 1100. Povpraševanje je za kastanjev les 1.20 m, 10 do 30 cm za taninsko uporabo brez gnilob in kolenin, fr. vag. nakl. pos. za 100 kg; neobeljen od 10 vagonov po 18 denar, neobeljen od 10 vag. naprej po 18 denar, obeljen od 10 vag. po 20.50 denar, obeljen od 10 vag. naprej po 20.75 denar, proti plačilu na podlagi duplikata tov. listin, debava do konca tekočega leta.

Deželni pridelki: Tendence žito čvrsta. Zaključeno ni bilo.

ZAGREBSKA BORZA.

Elektri: 7% invest. posojilo 1921 84, 2 1/2% Vojna škoda 401, Hipotekarna ban. 57 1/2—58, Ljubljanska kreditna 130, Prok. diona 882 1/2—890, Trboveljska 490—495, Vevče 132 1/2—136.

Devize: London 276.6—277.94, Newyork 56.64—56.84, Milan 308.01—310.10, Curih 1094—1097, Amsterdam 22.94—23.00, Berlin 1355.5—1358.5, Dunaj 799.75—802.75, Praga 168.05—168.85.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Devize: London 25.2862, Newyork 518.50, Pariz 20.3875, Milan 28.225, Berlin 1355.5—1358.5, Dunaj 799.75—802.75, Praga 168.05.

Roke proč od naše najvišje kulturne ustanove!

Akademski omladina protestira proti okrnitvi ljubljanske univerze

Včeraj popoldne je dala akademski omladina duška svojemu ogorčenju nad nameravano okrnitvijo naše univerze. — Impozantno protestno zborovanje in manifestacijski obhod po mestu.

Kakor vedno in povsod, kjer gre za narodne svetinje in za kulturne pridobitve, je naša akademski omladina tudi povodno nameravane okrnitve ljubljanske univerze dokazala, da se zaveda pomena te naše najvišje kulturne ustanove in da bo nastopila z vsemi zakonitimi sredstvi proti ukinitvi poedinih fakultet. Akademski omladina je stopila na čelo borbe za popolno univerzo v Ljubljani, ona je na dostojen način povedala merodajnim krogom, da je treba politiko demontaže naših kulturnih ustanov enkrat za vselej opustiti in da država ne sme štediti tam, kjer gre za tako važne ustanove, kakor je univerza. Dolžnost javnosti je, da se ne glede na politično pripadnost pridruži protestu akademski omladine in jo v borbi za popolno univerzo v Ljubljani vsestransko podpira. Samo spontani odpor vse slovenske javnosti lahko prepreči okrnitev naše univerze, ki bi pomenila tako hud in usodopolen udarec po slovenskem narodnem organizmu, kakor ga nismo doživeli niti pod bivšim avstroogorskim režimom. Zda, ko gre za usodo naše najvišje kulturne ustanove, ne sme biti med nami nikogar, ki bi na ta ali oni način ne pripomogel, da ostane naša univerza neokrnjena.

Protestno zborovanje na univerzi.

Včeraj popoldne se je vršilo protestno zborovanje slušateljev ljubljanske univerze proti nameravani ukinitvi nekaterih fakultet. Še pred 5. uro se je zbirala akademski omladina pred univerzo, v avli in zbornici, ki je bila popolnoma zasedena in je mnogo slušateljev ostalo na hodnikih.

Predsednik Sveta slušateljev ljubljanske univerze, jurist g. Iskra je otvoril z ognjevitim govorom veličastno zborovanje. Pozdravil je vse navzoče in naglasil, da mora akademski omladina storiti vse to sama za svojo almo mater, kar drugi ne morejo ali ne morejo storiti. Pojasnil je usodopole posledice člena 44. novega finančnega zakona, s katerim je ogrožen obstoj posameznih fakultet, predvsem ljubljanske univerze in ki je pravec kulturni škandal za našo državo. Že od obstoja naše univerze ji vsako leto prete za okrnitvijo. (Skandal!) Po večletni borbi slovenskega naroda za svojo najvišjo kulturno ustanovo namerava vlada ukiniti posamezne fakultete. Zato je treba storiti tem grožnjam enkrat za vselej konec. In to z vsemi sredstvi in s pomočjo vse slovenske javnosti. Matičevske subvencije iz Beograda so naši profesorji uporabili za ustanovitve univerzitetnih institutov, katere hočejo sedaj uničiti. V Beogradu grade velike in bogate institute, za katere sploh nimajo učenih moči, našim profesorjem, ki so se iz ljubezni do domovine vrnili iz inozemstva, pa ne dajo zadostnih sredstev, da bi mogli uspešno končati započeto delo. Tudi naši parlamentarni zastopniki se ne ganejo in se ne izjavijo proti temu postopanju. Zato jih bomo sedaj pozvali, da se izjavijo jasno, kaj bo z našo univerzo. (Viharno odobravanje.) Hvaležen jim bo ves narod, ki ne more pošiljati svojih sinov na tuje univerze, a naša univerza prekaša v marsičem tudi inozemske. Predsednik vlade je priznal, da namerava strniti našo univerzo z beograjsko, ker tam ni profesorjev. Ljubljanska univerza je kulturno žarišče slovenskega naroda in v tesni zvezi z njegovim kulturnim in gospodarskim življenjem. Zato ne smemo pod nobenim pogojem dopustiti, da bi se ta najvišji zavod okrnil.

Na slušateljski meddruštveni seji so akademiki zato sklenili, da se vrše v nedeljo po vsej Sloveniji manifestacije za popolno slovensko univerzo. Na zborovanja bodo akademiki odposlali posebne delegatove vornike. V slovenskih časopisih se bodo objavile slike in članki o naši univerzi. Posebno deputacijo odpošlje Svet tudi h kralju in ministrskemu predsedniku. (Viharno odobravanje.) Pozvali smo tudi naše poslance, da se izjavijo, kaj nameravajo ukreiniti za obstoj popolne univerze. Danes ob 18. uri se vrši v «Unionu» zborovanje vseh akademikov s sodelovanjem univerzitetnih

profesorjev in ljubljanskega občinstva. Slovenski akademiki se morajo sami s svojimi južnimi kolegi boriti za svojo najvišjo kulturno institucijo. (Tako je!)

Po uvodnem govoru g. Iskre je izjavil g. Kočbek, da se katoliški dijaštvo pridruži protestu proti ukinitvi posameznih fakultet ljubljanske univerze. Graja je treba pred vsem politiko slovenskih strank in beograjsko postopanje. Akademiki naj dajo dostojnega izraza svojemu nezadovoljstvu in vsi naj se strnejo v skupno borbo, da se doseže končnoveljavna uzakonitev naše univerze. (Viharno odobravanje.)

Za srbohrvatske akademike je govoril tehnik g. Karadžole. Na kraško je očrtal borbo Slovencev in Hrvatov za svojo univerzo, katero so si končno po osvoboditvi priborili. Naši znanstveniki so s skromnimi sredstvi zgradili slovensko kulturno ognjišče tako, da se more meriti z vsemi drugimi v Evropi. Sedaj se je pa zgodilo, da jim hočejo uničiti, kar so s trudom zgradili. Z ukinitvijo fakultet hoče vlada štediti, namesto da bi ukinita korupcijo in vse njene izraske v državi. (Viharno odobravanje.) Pravilo tudi, da je preveč inteligence, na vseh važnejših mestih se pa šopirijo tuji. To je dokaz, da vodijo naši državni očete politiko popolnega analfabetizma. Ker smo enakopravni in so naši življenjski interesi ogroženi, moramo uporabiti vsa sredstva za obrambo in povedati fin. ministru in min. predsedniku, da demontaža ljubljanske univerze ni demontaža beograjske kaldrme, da je to atentat na kulturno in socialno življenje Slovencev. (Viharno odobravanje.)

G. Bratko Kreft je nato naglasil, da se slovenski akademiki bori že nekaj let pod različnimi vladami za popolno univerzo. Danes pa slovenski akademiki protestira v prav posebnem položaju in ni demagogija, če se naglašja. Da se vrše protesti, ko je v vladi zastopana največja slovenska stranka SLS. Zastopniki te stranke so sloven. kulturni hlapi in rušitelji kulture. (Viharno ploskanje.) Zato morajo študenti pomesti z vsem strankarstvom in se sami zavzeti za svojo popolno univerzo. Slovenski akademiki se ne pusti balkanizirati in mora s svojim ljudstvom iti v boj za svoje pravice. Manifestacijski obhod po mestu.

G. Iskra je nato predlagal, da v znak protesta stopijo vsi slušatelji univerze v tridnevno stavko. Zborovalci so predlog soglasno in navdušeno sprejeli, nakar je predsednik zaključil protestno zborovanje s pozivom, da odidejo vsi slušatelji na ulico in s tem pokažejo javno svoje ogorčenje. Dolga povorka v četverostopih je odšla izpred univerze po Wolfovi ulici pred magistrat in od tod po Vodnikovem trgu in Sv. Petra čestni na Miklošičevo cesto. Nato so demonstranti zavili po Dunajski cesti na Aleksandrovo cesto in po Knafljevi ulici zopet pred univerzo. Med obhodom po mestu so akademiki prepevali slovenske pesmi in s klič: Živela popolna slovenska univerza! Živela tehniška in medicinska fakulteta! Dol s korupcijo in vlado! Dol z Vukičevićem in rušitelji slovenske kulture! dajali duška svojemu nezadovoljstvu.

Prisrčne ovacije je akademski mladina pridrla tudi pod stanovanjem univ. prof. dr. Hinterlechnerja in dr. Serka. Pred univerzo so se po kratkem nagovoru g. Iskre slušatelji mirno razšli.

Potrebnost stvarna ugotovitev

Na včerajšnjem protestnem zborovanju akademikov proti okrnitvi ljubljanske univerze je akademik Bratko Kreft v svojem govoru med drugim povdarjal, da smo doživeli, da je obstoj univerze najbolj ogrožen v času, ko je v vladi zastopana najmočnejša slovenska stranka — SLS. Zato njeni predstavniki niso pravi zastopniki slovenskega naroda, ampak grobarji kulture.

Ta ugotovitev, ki povsem odgovarja dejanskemu stanju, je izpodloda «Slovenca», da je danes zapisal med drugim: «Narod je hvaležen svoji mladini, da brani naše kulturne svetinje. Toliko bolj pa je treba žigosati tiste, ki v takih trenutkih kršijo solidarnost

in take manifestacije izrabljajo za svoje zgašarstvo. To je storil včeraj zastopnik takih zvanjih »svobodnih« akademikov Kreft. Smatral je za potrebno, da na tem zboru divja proti tistim, ki so za univerzo največ delali, je najslednejše, najspešnejše branili in ki edini imajo zaslug, da je danes še celotna, proti SLS in Jugosl. klubu. — SLS bo tudi to pot storila vse za neokrnjeno univerzo, kar je v njenih močeh.»

Ni naš namen, braniti g. Krefta, ker bi lahko njegova izvajanja ovrgli na protestnem zborovanju »svobodnih« akademikov. Gre nam predvsem za opozoritev, da je stališče SLS v Ljubljani povsem drugačno kakor v Beogradu, kjer se dejansko odločuje o usodi slovenske univerze. V Ljubljani se SLS izraža po »Slovenca« v celotni celotni univerzi, v Beogradu pa je njen zastopnik minister dr. Gosar glasoval v ministrskemu svetu za tak finančni zakon, kakor ga je vlada predložila Narodni skupščini. Ni nobenega dvoma, da bi se minister dr. Gosar lahko uprl proti paragrafu 44. fin. zakona, s katerim se hočejo reducirati univerze, in da bi dosegel uspeh, ako bi zagrozil z ostavko, ker je sigurno, da min. predsednik dr. Vukičević baš v sedanjem trenutku ob predložitvi drž. proračuna in pred parlamentarno debato v zunanji politiki ter v času podpisovanja prijateljskega pakta s Francijo na noben način ne bi dopustil vladne krize. Seveda, dr. Gosar bi pač moral nastopiti v min. svetu proti paragrafu 44. ter vztrajati na svojem stališču in potem bi mladini ne bilo treba braniti naših kulturnih svetinj, ampak bi nemoteno študirala.

Povsem logično je, da se pri vsakem činu, zlasti pri takem, ki se tiče vse javnosti, išče krivice in ugotovi odgovornost, ker je pač zlo treba izkoreniniti tam, od koder izvira, ako se hoče doseči uspeh. SLS, ki je zastopana v vladi, je s svojim ministrom in ostalimi 20 poslanci v prvi vrsti poklicana, da brani interese Slovenije in njene univerze, in če se ugotovi, da teh interesov ni branila, kakor bi jih morala, potem ni to nobeno kršenje solidarnosti v obrambi našega najvišjega znanstvenega zavoda, ker se s stališčem ministra dr. Gosarja v vladi ter z omejenim stališčem ostalih poslancev SLS v Beogradu ne moremo solidarizirati.

Nimamo namena preprekati se, ali je SLS res najslednejše in najspešnejše branila ljubljansko univerzo in ali imata SLS in Jugoslovanski klub edina zaslug, da je še celota, dasi bi lahko dokazali nasprotno — ne po bitno pa je dejstvo, da se doslej še nobena vlada ni upala v noben finančni zakon vsistiti določbe, slične čl. 44. novega fin. zakona, ki ga je predložila parlamentu vlada, v kateri je zastopana SLS.

Protestiramo proti temu členu fin. zakona seveda v prvi vrsti zato, da čujejo te proteste oni, ki so zanj odgovorni. Ne protestiramo proti mrtvi črki, ampak proti duhu, ki ga predstavlja in ki ga hočejo uveljaviti njegovi odgovorni nositelji.

Če bi vlada ne predložila čl. 44 fin. zakona, bi tudi protestov ne bilo. Solidaren protest slovenske javnosti ne glede na politično pripadnost, ki ga odkritosrčno pozdravljamo in ki ga hočemo podpreti z vsemi svojimi močmi, je samo tehten dokaz neumnosti te določbe. Pozdravljamo dejstvo, da se proti redukciji ljubljanske univerze izreka tudi ogromna večina pristajev SLS ne glede na svojega zastopnika v vladi, da se solidarni z vsemi ostalimi, ki so za popolno univerzo v Ljubljani.

Povdarjamo pa: Če bi zastopniki SLS pojmovali načela parlamentarizma pravilno, bi morali izvajati primerne posledice v slučaju, da njihov glas v vladi nič ne velja, ter prepustiti skrb za koristi Slovenije drugim, sposobnejšim.

Toliko zaradi večje jasnosti.

Danes mora Ljubljana

mogočno manifestirati za univ. verzo.

Zvečer ob 18. vsi v Union!

Protest zagrebških agronomov

Slušatelji agronomije na kmetijsko-gozdarski fakulteti zagrebške univerze so priredili velik protestni shod in soglasno sprejeli sledečo resolucijo:

Študenti agronomije zagrebške univerze, razen protesta, ki so ga predložili na kompetentnem mestu skupno z županom glav. mesta Zagreba in s predstavniki raznih gospodarskih organizacij iz Hrvaške in Slavonije, Slovenije, Dalmacije, Bosne in Hercegovine ter s predstavniki strokovnih organizacij iz cele države — ob priliki vesti, da ostane v Zagrebu gozdarski oddelček, dočim se bo kmetijska oddelček fakultete reducirala tako, da bi kmetijska fakulteta ostala samo v Beogradu, naključno protestirajo proti nameravani redukciji, ker je to atentat na naše kmetištvo.

Naše kmetištvo potrebuje dve fakulteti in sicer eno za zahodno in eno za vzhodno polovico države, ker so te medsebojno različne po podnebju, terenskih, socialnih in drugih razmerah.

Ako se seveda hoče, da ostane v državi samo ena kmetijska fakulteta, potem mora ostati ona v Zagrebu, ker je edina ta glede profesorjev, laboratorijev in vsega drugega popolnoma urejena in z uspehom proučava razne gospodarske probleme, ki so v zvezi z napredkom našega kmetištva, dočim beograjska fakulteta sploh ni dograjena. To je povzročilo, da je znatno število njenih študentov prešlo na zagrebško fakulteto.

Značilno je, da je na zagrebški fakulteti veliko število študentov, ki so prišli z beograjske fakultete. Med absolventi zagrebške fakultete jih je 9% iz Srbije in Črne gore, 10% iz Slovenije, 11% iz Dalmacije, 6,5% iz Vojvodine, 6,5% iz Bosne in Hercegovine in 45% iz Hrvaške in Slavonije.

Epidemične bolezni v naši državi

Osnutku proračuna ministrstva za narodno zdravje je priloženo tudi obširno poročilo o organizaciji in delovanju higijenske službe v naši državi. V tem poročilu so navedeni tudi zanimivi podatki o nalezljivih boleznih. Po vojni so se socialne in gospodarske razmere znatno poslabšale in to je vplivalo tudi na širjenje epidemičnih bolezni. Čim bolj se pa bližamo normalnim razmeram, tem manjši obseg zavzemajo epidemične bolezni. To je razvidno iz statistike, ki jo objavlja ministrstvo za narodno zdravje.

Leta 1919. je obbolelo na težjih epidemičnih boleznih 55.686 oseb, leta 1920. 44.913, leta 1921. 64.291, leta 1922. 32.832, leta 1923. 40.508, leta 1924. 46.218, leta 1925. 51.808, leta 1926. 22.513. Povprečno število obolenj je znašalo 42.345. Svrtnih slučajev je bilo leta 1919. 7339, leta 1920. 3795, leta 1921. 7335, leta 1922. 5591, leta 1923. 5578, leta 1924. 3795, leta 1925. 2985 in leta 1926. 2120. Na 100.000 prebivalcev je odpadlo leta 1919. 461.17 obolenj, leta 1926. pa samo 167.51. Smrtnih slučajev je bilo leta 1919. 62.52%, leta 1926. pa samo 16.61%.

Iz tega je razvidno, da nalezljive bolezni pojemajo in da se higijenske razmere v naši državi od leta do leta boljajo. Leta 1919. je obbolelo na pegastem tifusu 12.198 oseb, lani pa samo 199. Trebušni tifus pa kljub vsemu prizadevanju zdravstvenih oblasti ne pojema. Letno oboli okrog 4000 oseb. Pač pa vidno pojema dezinterija, ki je zahtevala doslej največ smrtnih slučajev v Sloveniji.

Pri malariji igra važno vlogo socialni in gospodarski položaj prebivalstva malaričnih krajev. Slaba prehrana, neurejene stanovanjske razmere in težko delo pospešuje širjenje te bolezni. Dalmacija je znana po malariji. Leta 1905. je obbolelo na malariji 58%

vsega dalmatinskega prebivalstva. Po vojni je začelo ministrstvo narodnega zdravja sistematično zatirati malarijo in tako je odstotek obolenj še leta 1921. padel na 24%. Druga malarična pokrajina v naši državi je Južna Srbija, pa tudi tu je opažati po vojni znatno zboljšanje zdravstvenih razmer. Malarija se pojavlja tudi v drugih pokrajinah, vendar pa ni nikjer tako nevarna kakor v Dalmaciji in Južni Srbiji.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 24. novembra 1927; katoličani: Krizovanje; pravoslavni: 11. novembra, Miha.

Jutri: Petek, 25. novembra; katoličani: Katarina; pravoslavni: Jovan M.

DANASNJE PRIREDITVE

Opera: «Baljader». D.

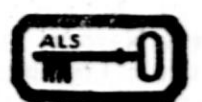
Kino Matica: «Mož svoje žene.»

Kino Dvor: «Knez Bonmarche.»

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Bobinc, Rimska c.; Levstek, Resljeva c.
Jutri: Piccoli, Dunajska c.; Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Solnce zaide danes ob 16.24, vzide jutri ob 7.10 in zaide ob 16.23.

Sport

— Rapidov protest zavrnjen. LNP je na svoji včerajšnji seji na temelju soglasnih poročil sodnika, službojučih odbornikov in po zaslišanju pri tekmi navzočih saveznih sodnikov zavrnil protest Rapida proti verifikaciji tekme Rapid - Maribor kot neosnovan in je tekmo verifikiral z 1 : 0 v korist Maribora. — Zavrnjen je bil tudi protest kluba Železnikar proti verifikaciji tekme Ptuj - Železnikar (4:2) kot neutemeljena. LNP ni mogel upoštevati motivacije, da je vihar, ki je v prvem polčasu divjal na igrišču, povzročil poraz njegovega moštva.

— Prvenstvene tekme morajo biti zaključene do 15. maja! LNP je prejel od ZNP važno vest, da morajo biti prvenstvene tekme do 15. maja leta 1928 zaključene in do takrat ugotovljen podsavezni prvak. Nasprotni dosedajni praksi se prvenstvene tekme lahko prične že s 1. januarjem, mesto s 1. marcem, to pa seveda v slučaju kolikar ugodnega vremena. JNS motivira te sklepe z ozirom na predstoječo olimpijado, dalje z ozirom na tekme za državni pokal in za srednje-evropski pokal.

— Službeno iz LHP. Seja uprav. odbora se vrši v petek 25. t. m. ob 20. uri v damskem salonu kavarne Emona. Naprošajo se gg. odborniki, da se seje točno in gotovo udeležijo. Tajnica.

Sledeče srečke drž. razredne loterije kupljene pri Zadr. ž. hranilnici

r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 19 so bile

izžrebane dne 21. t. m.

D n 4000 je zadela srečka 83 211

Din 2000 pa srečka 99 503

Po Din 500 pa so zadele naslednje številke:

14.138,	100.735,	15.458,	30.993,	30.980,	40.551,	53.428,	66.671,	91.785,	91.777,
91.733,	115.622,	115.685,	115.659,	8.008,	8.022,	9.764,	9.779,	9.712,	11.528,
11.532,	20.863,	20.851,	20.802,	23.480,	23.491,	47.763,	47.788,	59.305,	60.859,
70.256,	71.849,	83.278,	83.281,	86.390,	86.329,	86.307,	96.946,	110.168,	120.199,
120.176,	9.361,	9.385,	20.236,	20.205,	24.290,	24.230,	34.073,	34.046,	34.057,
34.024,	34.029,	58.033,	58.090,	58.048,	61.259,	61.270,	70.256,	71.849,	73.682,
73.666,	82.544,	99.538,	99.540,	110.747,	110.760,	110.796,	122.733,	122.769,	73.606,
9.782,									

Dobitke bomo izplačevali od 17. decembra

do 31. marca 1928.

pri Zadr. ž. hranilnici, r. z. z. o. z., Sv. Petra cesta štev. 19.

Jean de la Hyre:

69

500

— Vse.

Znova je zapel zvonec in zveza je bila prekinjena.

— Zda, — je dejal d'Albanac ter se obrnil k Fortclusu in Lidiji, se mi najbrž ne posreči poleteti z navadnim letalom. Faultonova zračna eskaadra je obkrožila rudnike in ni me nedvomno uela.

— Kako pa poletiš?

— Slišal sem vse, kar je pravila Lidija. Videl sem tudi letstvo... Pogte.

D'Albanac je pokazal na žično letstvo, ki je visela skozi razbito šipo. — Najbrž je prispel Fortclus s svojimi pomočniki v letalu, iz katerega so spustili letstvo. Po letvi pridem do letala.

— Razumem.

— Ali si razumel, da se hočem polastiti letala. posaditi vanj Lidijo in preleteti skozi falango sovražnih aeroplanov? Hitro! Sledi ujetnika in daj mi njegovo obleko.

Fortclus in Lidija sta nemudoma izpolnila njegovo povelje. D'Albanac je

oblekel Garrickovo uniformo, si nataknil masko in vtaknil za pas revolver-strelo.

— V aeroplanu je ostal k vožnji en letalec. Ubijem ga. Lidija za na sleč, da dobi tudi ona primerno obleko

— Kako ga za zalotimo?

— Zelo enostavno. Vsi trije splezamo po lestvi gor, kakor so splezali oni doli. Ko pridemo do letala, bomo pa že videli kako in kaj.

Lidija v spretnosti in gibčnosti ni nič zaostajala za d'Albanacom in Fortclusom. Poleg tega je bilo lažje plezati po lestvi kakor pa spuščati se, kajti Fortclus je pritril spodnji konec k skali tako, da se lestva ni gugal.

D'Albanac je zlezal prvi skozi lino in zagledal aeroplan. Oprezno je stopil na skalo in pripravil revolver-strelo. Pilot je sedel pri krmilu. Misli, je, da se vračalo Faulton, Garrick in Torres. Zlezal je iz aeroplana in jini stopil naproti. Misli, je, da začuje vsak hip povelje, naj se pripravi za polt.

D'Albanac je zlezal v aeroplan, se uagnil k pilotu in mu nastavil revolver-strelo na čelo. rekoč:

— Roke kvišku! Moj ujetnik si.

Ni hotel ubiti človeka, ki se ni mogel braniti.

Toda pilot je bil eden tistih redkih mož, ki se ne ustrašijo nobene nevarnosti.

— O! — je vzkliknil in prijel za krmilo. — Bomo videli, kdo je ujetnik.

Se hip pa bi bil d'Albanac izgubljen. Aeroplan bi treščil v prepad in se razbil ob skale. Predno so se pa pilotovi prsti dotaknili krmila, je d'Albanac sprožil in pilot se je sesedel mrtev v aeroplan.

Ko sta zlezla Lidija in Fortclus v aeroplan, je bila drama že končana.

— Zail — je dejal d'Albanac. — Ta mož ni zaslužil smrti. Vendar pa nisem mogel dovoliti, da bi me ubil.

Vtaknil je revolver-strelo za pas, dvignil ubitega pilota in ga vrzel v prepad. Lidija je hitro oblekla pilotovo obleko.

— Na poti! Vsi policijski aeroplani so enaki tako, da nahu nihče ne bo oviral. Lidija, ste pripravljeni?

— Da! je odgovorila in sedla.

— Morice, če me ne ubijete, ti vrnem Lidijo. Ti pa poišči Leticijo, če ostaneš živ.

— Bod brez skrbi. Jean!

Sexla sta si v roke.

D'Albanac je prišel za krmilo.

— Počakaj! je zaklical Fortclus, letstvo vlečeš za seboj.

— Kaj?

— Lestva je pritrjena k aeroplanu. Prav kar sem opazil.

— Vražja strela! Ali je ne moreš pritrčiti na skalo?

— Ne. Že vem, kaj storimo. Spustim se nazaj in ko bom v kabinetu, odvežem lestvo od aeroplana. Potegnem jo skozi lino. Lahko nam pride še prav, ko bo treba rešiti Leticijo. Pa tudi na skali ne bo sledov.

— Dobro. Spusti se. Na svidenje. Morice!

— Na svidenje. Jean. Vrnite se kmalu. Lidija!

Fortclus je izginil. Ko se je d'Albanac prepričal, da je že v Fulgranovem kabinetu, je odvezal lestvo, ki je zdrknila v kabinet.

Čez deset sekund se je aeroplan dvignil. Na obeh straneh so se vzpenjali gorski velikani in okrog so se videle neke čudne luči. Večinoma so bile bele, med njimi pa tudi zelene in rdeče.

— Rdeče luči imajo aeroplani po veljavnosti, ker je tudi na najinem rdeča luč. — Je pripomnil. — nihče naju ne bo zadrževal.

Najdrznejši poizkusi so čisto najspešnejši. Noben policijski aeroplan ni ustavil beguncev.

D'Alban

V Ljubljani, dne 24. novembra 1927.

— Velika nevihta v Beogradu. V sredo popoldne je divjala nad Beogradom velika nevihta, ki je povzročila mnogo škoda. Vihar je pretrgal s trgovin mnogo napisov. Na mnogih krajih so bile pretrgane telefonske in brzojavne žice.

— Odbor.

—lj Narodni ženski savez priredi v nedeljo, dne 27. t. m. popoldne v damski sobi kavarnе Emonac sestanek, na katerem se bo

vesh panog znanstva, zlasti pa iz filozofije, sociologije, iz prirodoslovja ter iz zgodovine in v zemljepisja. Prijavitelj se je pismeno na tajništvu ekspoziture Delavske zbornice v Mariboru, Rotoški trg ali pa na prof. J. Pavaija. Tudi ustmene prijave so sprejemane.

na biti zbrakega mnogo biaga, ker samo tako je mogoče povabiti na nakup inozemce, ker se jim sicer potovanje ne izplača. Zato je dolžnost vsakega zavednega lovca, da pošlje vse pridobitene kože na naslov »Divja koža, veselejem, Ljubljana, ker samo v slogi in medsebojni podpori je moč in čar, da se uspeš.

kilogramov bele pšenčne moke. — Dne 16. decembra pri Kr redarstvenem ravnateljskemu v Zagrebu glede dobave 14 biciklov. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Si sem za kožušvino v Ljubljani** se vrši dne 23. januarja 1928 v prostorih Ljubljanskega vselejša sporazumnjo z upravo istega in Lovsko združio. Opozariamo vse lovce, da divje kože najbolje prodajo na tem sejini in naj ih ne oddajajo poprel raznim prekupcem. Lovska združba ima direktne zveze z domačimi in tujimi odjemalci, ki plačujejo za blago **veljavne cene**. Cela prireditelj je zasnovana širokopotezno in bo sejem na podlagi pridobišnih izkušni letos še bolj uspeh. Seveda pa mora biti zbraneža mnogo blaga, ker samo tako se more povabiti na nakup inozemce, kar je za vsicer ravnanje ne plačala. Zato dolžnost vsakega zavedajoč lovca, da pošlje vse pridobišne kože na naslov **»Divja koža, vselejše, Ljubljana, ker sa mo v slozi in medsebojni podpori je moč**

Pisane zgodbe iz naših krajev

Aretacija zloglasnega dalmatinskega razbojnika. — Poskus samomora 14letne deklice. — Krvava bitka med orožniki in beglimi razbojniki.

V Kamni Glavici blizu Knina so orožniki aretirali zloglasnega razbojnika Vodor Medića, ki je bil dolgo strah in trepet vse kninske okolice. Todor je ropal že več let predvsem potniške avtomobile, ki vozijo med glavnimi mesti Dalmacije. Imeli so ga za dalmatinskega Rinaldo Rinaldina, le da je bil bolj neusmiljen in brezobziren kot italijanski banditi. Toda tudi Todor se je večinoma zadovoljil z ropom in je umoril svojo žrtev le če je bilo njegovo življenje v nevarnosti. Proslavil se je posebnost s svojimi drznimi napadi na potniške avtomobile, katere je na poti ustavil in potnike oropal. Roparske napade je navadno izvršil sam ali pa v družbi svojih pomočnikov, katere so orožniki že večinoma polovili. Medić se je v kakem samotnem kraju pojavil s revolverjem v roki pred avtomobilom. Sofer je avto vedno ustavil, ker vedel, da bi ga sicer pogodila razbojnikova krogla. Tudi potniki so od strahu zgubili prisotnost duha in na poziv dvignili roke in se pustili oropati. Če je bilo več potnikov, jih je Medić napadel vedno z enim ali dvema pomagačem. Med Medićevimi razbojniškimi napadi je najzanimivejši napad na nevesto ob prilike neke svatbe. Razbojnik je pristopil k nevesti in zahteval njene dukate, katere je nosila okoli vratu. Z enim mu je ponujal denar, Todor ga je pa odklonil. Nevesta je nato izročila svoj nakit roparju. Pred dnevi se je Medić pojavil na neki svečanosti v Kamni Glavici. Bil zelo lepo obločen in devojke so ga radovedno izpraševale, kdo je. Tudi neki slučajno prisotni orožniški narednik se je zanj zanimal. Povabil ga je na orožniško postajo, ker je po opisu spoznal roparja. Medić se je v tem trenutku spustil v beg. Narednik je bil hitrejši in ga je dohitel ter zvezal. Vkljenjenega roparja so naslednji dan odpeljali v Knin. Nagrado, ki je bila razpisana na glavo nevarnega roparja, dobi orožniški narednik Jovanović.

Včeraj dopoldne se je odigral nenačrtovan prizor v Gorgičevi ulici v Zagrebu, ki je globoko pretresel vse prebivalce v okolici. Zjutraj okoli 9. ure je skočila iz svoje sobe v prvem nad-

stropju v hiši št. 16, Božena Lončarić, 14-letna učenka prvega razreda obrtne šole. To je storila zato, ker jo je mati pokarala, češ, da hodi v družbo slabih prijateljic. Prihajala je namreč domov iz šole precej neredno. Mala Božena je zelo občutljiva narava. Zato si je vzela materine besede k srcu in dolgo razmišljala, kaj ji je mati hotela pravzaprav reči. Bila je popolnoma potrta in ni zapustila svoje sobe. Sledečji se je odločila za samomor. Strupa ni imela in je sklenila na kakršenkoli način dokazati, da ni kriva. Stopila je k oknu in v naslednjem trenutku je že ležala na cestnem tlaku. K sreči je skočila iz prvega nadstropja in je ostala živa. Razen poškodb na glavi in kolenih je Božena dobila tudi težke notranje poškodbe. Mimoidoči so jo našli še pri zavesti. Odnegli so jo v vežo. Med tem je prihitela njena mati, ki se je molče vrgla na težko ranjeno hčerko. Rešilni avto je nato odpeljal mlado samomorniko v bolnico.

Pred dnevi smo poročali, da so pobegnili štirje na smrt obsojeni zločinci iz zaporov okoliškega sodišča v Bihaču. Sedaj poročajo iz Bihača, da so pobegli razbojniki napadli v selu Majkić Japra, srez Savski Most, učitelja Jove Gruberja. Obvladali so ga s silo in hišo popolnoma oropali. Isti dan so se spopadli z neko orožniško patruljo. V borbi sta bila ubita dva orožnika, eden je pa težko ranjen. Razbojniki so odnesli zdravo kožo in pobegnili proti Srmeču. V okolici je kmetsko ljudstvo silno razburjeno, ker begunci odpočivalo in se hranijo v kmetskih hišah in jih nihče ne prijavi, ker se boji, da bi jih razbojnik ubil. Iz Bihača javljajo tudi, da se je na 8-letno težko ječo obsojeni Mehmed Buljubašić javil sam; včeraj ob 3. uri sodišču v Bihaču. Ostali razbojniki so krenili proti Staremu Majdanu in so nato spremenili smer ter sedaj beže jugovzhodno od Srmeča. Po poslednjih vestih so jih opazili včeraj v bližini Miočić. Za begunci so poslali številne orožniške patrulje in je upati, da se jim kmalu posreči ujeti nevarne zločince.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

To in ono

Amerika kupuje rusko nafto

Kakor smo že včeraj poročali, je sklenila newyorška Standard Oil Company s sovjetsko vlado pogodbo glede dobave 360.000 ton ruske nafte letno. Pogodba je sklenjena na šest let. Ta pogodba vsebuje tudi posebno določbo, po kateri se zviša količina nafte, ki jo bo dobavljala Rusija newyorški Standard Oil Company letno na 1.400.000 ton. Rusija bo dobila od ameriške delniške družbe za nafto vsako leto 40 milijonov dolarjev. Poleg tega je sklenila Vacuum Oil Company v New Yorku, ki tudi spada v koncentru Standard Oil Company, nabaviti vsako leto v Rusiji 250.000 ton nafte. O nakupu večjih množin ruske nafte bo družba še razpravljala.

S temi pogodbami se znova pričena konkurenčni boj med ameriško Standard Oil Company in angleško Royal Dutch. Kakor znano, stoji Royal Dutch in Standard Oil Company v New Jersey na stališču, da je treba rusko nafto bojkotirati, dočim je zavzela newyorška Standard Oil Company za nakupom ruske nafte baš nasprotno stališče. Newyorška Standard Oil Company bo prodajala ruski petroleje v Evropi in na bližnjem vzhodu, ne pa na ameriškem tržišču. Sovjetska vlada si obeta od teh pogodb znatno zboljšanje svoje trgovinske bilance. Royal Dutch je izzvala konkurenčni boj s tem, da je odklonila povabilo Standard Oil Company na posvetovanje, ki bi se imelo vršiti v New Jersey po ugodni rešitvi moskvskega vprašanja.

Huda zima v Nemčiji

Kakor smo že včeraj poročali divjajo v severnih evropskih državah, zlasti v Nemčiji. Holandski, Švedski in Danski veliki snežni meteži, obenem pa je pritisnil hud mraz. Iz zapadnih in južnih krajev Nemčije poročajo o velikih snežnih metežih. V Nemčiji že več let ni bilo tako zgodnje in ostre zime. V Berlinu je včeraj padla temperatura na 9 stopinj pod ničlo. Večina včerajšnjih jutranjih vlakov je imela znatne zamude. Močna burja, ki se je mestoma spremenila v orkan, zelo ovira promet.

Proga Lipsko-Draždane je močno zasnežena. Vso noč so vozili snežni plugi in čistili progo. Tudi proga proti Monakovem je globoko zasnežena. Brzovlak iz Stockholma je prispel v Berlin s precejšnjo zamudo. Vlakovodje na

vseh progah so dobili poziv, da vozijo skrajno previdno in počasi, ker je vihar na mnogih krajih pokvaril in deloma porušil semafore in druge varnostne naprave.

Zanimivo pa je, da vlada v nekaterih južnih krajih Nemčije izredno tople vreme. Tako je bilo včeraj na vrhu Zugspitze (3000 metrov) toplejše nego v Berlinu, dasi je gora pokrita z 1 meter debelo snežno odejo. V Sleziji, zlasti v Krkonoših je zapadel velik sneg.

Tudi nad Dansko in Vzhodnim morjem je divjal strahovit vihar, ki je povzročil ogromno škodo. Tik pred Kodanjem se je potopila velika danska ladnica. Posadka se je s težavo rešila. Na neki progi na Danskem je snežni met tež popolnoma zasul potniški vlak, na drugi progi pa sta trčila skupaj dva tovorna vlaka, vendar človeških žrtev k sreči katastrofa ni zahtevala.

Čuvarji javne morale v Berlinu

Povojna morala je kakor v drugih velemedstih tudi v Berlinu padla na najnižji nivo. Da vsaj nekoliko dvigne javno moralo, je berlinska policija izdala stroge odredbe, o katerih smo svoječasno že poročali. Tako je policija med drugim urenila, da bo vsako količino nedostojno nadlegovanje dam na ulici kaznovala. Vsak moški, ki bi se le količkaj sumljivo smukal okoli žensk, pa najsi bodo preprosta dekleta ali elegantne dame, bo obšutno kaznovan.

Ta ukrep je začela policija že radikalno izvajati in prvi primer se je pripetil baš te dni. Neki moški je na cesti ustavil mladenko in jo skušal zapeljati.

Mladenka je poklicala na pomoč stražnika, češ, da jo pouči nepovabljenega kavalerija, da je nadlegovanje nežnega spola na ulici prepovedano. Dotični gospod je bil aretiran in pride prihodnje dni pred sodišče. Kakor poročajo nemški listi, je kaznen za tak »delikt« izredno drakoničen in si bo v bodoče v Berlinu vsak moški dobro premislil, preden bo nagovoril kako damo na ulici.

Brezžični prenos odtisa prstov

Mednarodnim zločincem in pustolovcem bo odslej peta trda. Moderni tehnični pripomočki, katerih se sedaj poslužuje policija svetovnih mest, bodo zločincem onemogočili delovanje ali pa preprečili beg iz ene države v drugo. To dokazuje primer londonske policije, ki je pretekli dne prišla nekega sumljivega moškega. Policija je sumila, da mož, ki je prispel iz Amerike, nima čiste vesti. Poslala je brezžičnim brzojavnim potom odtis prstov v Chicago. Čikaška policija je po odtisih kmalu spoznala nevarnost, že dolgo iskanega zločincega, katerega je seveda londonska policija spravila na varno. To je bil sedaj v zgodovini kriminalitete prvi primer, da je bil v prekoceanetsko državo pobegli zločinec tako naglo identifikiran.

V brezžičnem prenosu odtisa prstov pa ni bila morda podana slika, kakor bi vsakdo pričakoval, marveč točen popis raznih črt, krivulj in lokov odtisa, njenega prsta potom znane mednarodne signature s črkami in številkami.

* **Krvava drama v Parizu.** V Parizu se je v tork odigrala krvava rodbinska drama. Bivši švedski poslanik v Parizu, Grebst, je ustrelil svojo ženo, znano pisateljico Stimo Nordström in nato izvršil samomor. Vzrok tragedije so bile baše gmotne neprilike.

Popolnoma novo! Dveurne predstave Popolnoma novo
Prekrasna drama

Mož svoje žene

V glavni vlogi prelepa Lucy Doraïne, Erch Kaiser, Titz Rudolf Klein Rogge. — Izven programa: Pri vseh predstavah nastopa

čudotvorni egiptan **ALI-BEN-ALI**

s svojim tisočimi umetnostmi.

Dveurne predstave ob: 4., 7., 9.

Elitn Kino Matica

Telefon 2124.

Najboljši koks
CEBIN, WOLFOVA 12.
2770

Krojaško peč

za 5 likalnikov prodam po najnižji ceni. Naslov pove upravo Slov. Narodae. 2528

prenavlja cisti in osvježuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves in vzpodbuja apetit. 1 paket 20 Din. — Priporočila

Lekarna Bahovec, Ljubljana, Kongresna tr.

GON

lek prot. kapavici (triperju gnojjenju) ter zastareli mu kroničnemu gnojjenju ušperja in vnetja sečnega mehurja. Za popolno ozdravjenje je treba 6 ločkov. Cena z navodilom za 10 ločkov 45 Din. Proizvajal in razpošilja po pošti lekarna PENIČ, Zaprrešič.

Velika predtiskarija ženskih ročnih del

za trgovino, solo in dom.

Tisoče novih, krasnih vzorcev. Cisti tisk, hitra izvršitev, nizke cene. Predtiskujemo samo na prinesenem blagu. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, mehanično umetno vezenje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

Za Miklavža in Božič

najlepša in najcenejša darila so slikanice za otroke:

O. Župančič, Pokoncu izpod korenin

Slikanica z besedilom
Cena Din 35.—, s poštnino Din 37 50

Domače in tuje živali

večbarvna slikanica
Cena Din 30.—, s poštnino Din 34.—

M. Grošljeva, Šale za male

Slikanica
Cena Din 32.—, s poštnino Din 36.—

M. Grošljeva, Čebelica Brenčelica

Slikanica
Cena Din 30.—, s poštnino Din 34.—

Naročila na te in druge slikanice sprejema

Rniigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani
Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Na splošno zahtevo občinstva, ker je bil objavljen ta oglas samo v nekaterih listih in ga večina ni prečitala, še podaljšuje rok za odgovor samo zaključno do 30. novembra 1927 — Dostel poslani odgovor ostanejo veljavni.

Nagrade v vrednosti Din 28.300

razpisuje **RADIOBLAŽEK** radi reklame svojih radio-aparatur in sestavnih delov onim, ki najtočnije rešijo to naogo.

- I. Največji narod Evrope R
- II. Najprijetelj eneješi vladar SHS A
- III. Največja reka v SHS D
- IV. Sin na večjega očeta L
- V. Meja med vodo in zemljo O
- VI. Koliko jia bo najprbližneje pogod lo to nalogo 5 ev.

Kdor na vprašanja I. do VI. pošlje najboljšo rešitev dobi sledeče nagrade:

1. nagrada aparat 8 svetiljk „Superheterodyn - Ultradyne“ vrednosti Din 6.500—
2. nagrada aparat 7 svetiljk „Superheterodyn-Tropadyne“ vrednosti Din 5.000—
3. nagrada aparat 5 svetiljk „Neutrodyne“ vrednosti Din 3.000—
4. nagrada aparat 4 svetiljke „Teslaphon“ vrednosti Din 2.800—
- 5, 6, 7, 8 in 9 aparat 3 svetiljke „Markovox“ à 2.200 Din 11.000—

Skupa, Din 28.300—

Vsak, ki bi se rad udeležil, naj do vključno 30. novembra t. l. pismeno pošlje rešitev na

RADIOBLAŽEK, Beograd, Jakšićeva 11

1. Rešitev na oge,
2. prbližno število rešitev naloge,
3. točno svojo adresu in
4. po tne znamke v vrednosti 4 Din za poštne stroške za odgovor

Vsak dobi po pošti številko, po katero e zapisana njegova rešitev ter cenovnik radioaparatur in sestavnih delov Blažek.

Imena nagrajenih bo objavil isti dan in bo lahko srečn zadetnik dvignil svojo nagrado do 10. decembra t. l. N3 Odgovor ni da bi moral biti na izstrižku iz časopisa, nego je lahko na navadnem papiru. Ena in ista oseba lahko pošlje neomejeno število odgovorov, ako vsak poedin odgovor posebej taksiira.

RADIO INDUSTRIJA

Inž. GJORGJE BLAŽEK, Beograd

Jakšićeva 11. Telefon 41—85

Za starejše dečke

so najlepša in najcenejša darila

za Miklavža in Božič

potopisne knjilge s slikami:

P. Kunaver: V azijskih puščavah.

Broš. Din 6.—, v platno vez. Din 44.—

Juri Kozak: V boju za Mount Everest.

Broš. Din 36.—, v platno vez. Din 44.—

P. Kunaver: Zadnja pot kapi ana Scotta.

Broš. Din 36.—, vez. Din 44.—

Izdala ih je

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica stev. 54.

Sivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantno izvršitev iz lastne tovarne

15letna garancija.

Vezanje se počutje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Kolesa iz prvih tovarn „Dürkopp“, „Kayser“, „Styria“, „Waffenrad“ (Orožno kolo) —

Pletilni stroji vedno v zalogi

Posamezni deli koles in sivalnih strojev —

Daje se tudi na obroke — Cenik za-tonj in franko 32 L

Vad Jax in Str

Ljubljana, Gospodsvetska cesta 2

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster,

LJUBLJANA Dunajska cesta 46

zakovrstna tesarska dela moderne izšene stavbe, ostrejša za palače hiše vilo tovarne cerkve in svonike — Stroji za tla stopnice jednice oaviljoni verande tesene ograje itd — Gradba lesenih mostov jezov in mlinov

ARN 4 24 GA 16/L TOV ARN 4 PLK NR 1

Spominjajte se labora!